

РЕШЕНИЕ

№ 234

София, 01.12.2017 година

В ИМЕТО НА НАРОДА

Върховният касационен съд на Република България, **Второ наказателно** отделение, в съдебно заседание на осемнадесети октомври две хиляди и седемнадесета година в състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ :ТАТЯНА КЪНЧЕВА
ЧЛЕНОВЕ :ТЕОДОРА СТАМБОЛОВА
БИСЕР ТРОЯНОВ

при участието на секретаря **КРИСТИНА ПАВЛОВА** и на прокурорите **АСЯ ПЕТРОВА** и **ПЕТЯ МАРИНОВА** изслуша докладваното от съдия Кънчева касационно дело № 407 по описа за 2017 година и за да се произнесе взе предвид следното:

Касационното производство е образувано по жалби на подсъдимите П. В. С., Г. В. В., В. П. К. и Я. Х. П., подадени лично от тях или чрез упълномощените им защитници срещу присъда № 12 от 04.05.2016 г. на Варненския апелативен съд, постановена по внохд № 184/2015 г. В жалбите и допълненията към тях са развити съображения за допуснати нарушения по трите касационни основания и се иска отмяна на съдебния акт и връщане на делото за ново разглеждане от друг състав на въззивния съд, алтернативно- за определяне на друг вид наказание.

В съдебното заседание защитата на подсъдимите поддържа жалбите по съображенията, изложени в тях.

Прокурорите от Върховната касационна прокуратура развиват доводи, че оплакванията на подсъдимите са неоснователни и предлагат присъдата да бъде оставена в сила.

Върховният касационен съд, второ наказателно отделение, като обсъди доводите на страните и извърши проверка на атакувания съдебен акт, установи следното:

Касационното производство е второ по ред.

С присъда № 29/20.12.2012 г. по нохд № 303/ 2011 г. на Шуменския окръжен съд подсъдимите са признати за виновни и осъдени както следва:

Подс. Г. В. като подбудител в убийствата на П. И. Л. и Р. А. Р., всяко квалифицирано по чл. 116 ал.1, т.7, т.9 и т.10, вр. чл. 20 ал.3 от НК. Определено е общо наказание доживотен затвор без замяна.

Подс. П. С. като подбудител в убийствата на Л. и Р., квалифицирани по същия начин, както и за убийството на Б. Г. по чл. 116 ал.1 т.9 и т.10, вр. чл. 20 ал.3 и ал.4 от НК. Определено е общо наказание доживотен затвор без замяна.

Подс. В. К. е признат за виновен като подбудител и помагач в убийствата на Л. и Р., квалифицирани по чл. 116 ал.1 т.7, т.9 и т.10, вр. чл. 20 ал.3 и ал.4 от НК, както и за убийството на Б. Г.. Определено е общо наказание доживотен затвор без замяна.

Подс. Я. П. е признат за виновен като помагач в убийството на Р. Р. и на осн. чл. 116 ал.1, т.7, т.9 и т.10, вр. чл. 20 ал.4 от НК е осъден на 17 години лишаване от свобода.

С присъдата е признат за виновен като помагач в убийството на Р. Р. и подс. Р. Г. С. и на осн. чл. 116 ал.1 т.6, т.7, т.9 и т.10, вр. чл. 20 ал.4 от НК е осъден на 15 години лишаване от свобода. Подсъдимите С., В. и К. са осъдени да заплатят обезщетения за неимуществени вреди на А. Л. в размер на 200 хиляди лева, а на М.Л. и И.Л. по 100 хиляди лева. Подсъдимите С., В., К., П. и С. са осъдени да заплатят обезщетения за неимуществени вреди на В.Д. М.- Р. в размер на 250 хиляди лева и на Р. Р. Р. в размер на 400 хиляди лева. Уважени са и гражданските иски за неимуществени вреди, предявени от наследниците на пострадалия Б.Г..

Със същата присъда подсъдимите са признати за виновни и по останалите повдигнати обвинения- за извършени престъпления по чл. 321 ал.3 от НК, по чл. 131 ал.1 от НК, по чл. 330 ал.2 от НК, по чл. 333 от НК, по чл. 339 ал.1 от НК, по чл. 252 ал.2 от НК. За извършени престъпления по чл. 131 ал.1 от НК с пострадал А.С. и по чл. 339 ал.1 от НК е осъден и подс. П. А.. Уважени са гражданските иски на пострадалите от престъпленията по чл. 131 ал.1 от НК

С присъда № 1/ 27.02.2014 г. по внохд № 194/2013 г. Варненският апелативен съд оправдал подсъдимите П. С. и В. К. по обвинението за убийството на Б. Г. и отхвърлил предявените от наследниците му граждански иски за вреди. Определил наказания доживотен затвор на подсъдимите С., К. и В. за убийствата на П. Л. и Р. Р.. Оправдал частично подс. К. за убийството на П. Л. по

отношение на инкриминирания период от неустановена дата на м.август 2008 г. до началото на м.март 2009 г. и подс. П. за убийството на Р. Р. по отношение на инкриминирания период от началото на 2009 г. до неустановена дата на м.юни 2009 г. Намалил размера на наказанията, наложени на подс. П. и на общото наказание лишаване от свобода от седемнадесет години на петнадесет години. Частично оправдал подс. С. за част от инкриминирания период по обвинението за убийството на Р. Р. и намалил наложеното му наказание на седем години лишаване от свобода.

С решение № 493/ 15.06.2015 г. по к.д. № 1559/14 г. Върховният касационен съд, III н.о. отменил въззивната присъда в частите, касаещи осъждането на подсъдимите С., К., В., П. и С. за престъпленията по чл. 116 от НК, както и в гражданско-осъдителните ѝ части за присъдени обезщетения за вреди на А., М. и И. Л. и В. и Р. Р. и върнал делото за ново разглеждане от друг състав на апелативния съд. Оставил в сила присъдата в останалите ѝ части.

С присъдата, предмет на настоящата касационна проверка, Варненският апелативен съд признал подсъдимия Р. С. за невиновен и го оправдал по обвинението по чл. 116 ал.1 от НК, касаещо убийството на Р. Р.. Отхвърлил предявените срещу него искове за вреди от В. и Р. Р.. Изменил първоинстанционната присъда, като оправдал подс. П. по квалифициращия признак по т.7 на чл. 116 ал.1 от НК и намалил размера на наложеното му наказание от 17 години на 10 години лишаване от свобода. Потвърдил присъдата в останалата ѝ част.

По оплакванията за допуснати съществени процесуални нарушения.

Върховният касационен съд констатира, че в жалбите на подсъдимите и на техните защитници, както и в допълненията към тях се развиват сходни по съдържание оплаквания по релевираното касационно основание, което дава възможност за общото им разглеждане.

Първото оплакване, на което този съд дължи произнасяне, е развито от подс. П.С. и от защитниците му, адвокатите Р., М. и Н.. То се свежда до твърдението, че делото е разгледано от незаконен първоинстанционен състав, който не е избран съобразно регламента в ЗСВ. Оплакването не държи сметка за процесуалния стадий, в който се намира производството. Присъдата на Шуменския окръжен съд е била предмет на проверка от два състава на въззивния съд и един касационен състав и е влязла в сила за всички останали престъпления, извън тези за убийствата на П.Л. и Р.Р. по чл. 116 от НК. Въпросът за начина, по който са били определени членовете на

съдебния състав /съдии и съдебни заседатели/ се поставя за пръв път пред настоящия касационен състав, който намира оплакването за неоснователно.

Гарантираното от чл.6 пар.1 от КЗПЧОС и чл. 7 от ЗСВ право на справедлив процес включва изискването делото да бъде разгледано от независим и безпристрастен съд, създаден в съответствие със закона. Според касационният състав, първоинстанционният съд е създаден в съответствие със закона, когато е съставен от легитимно избрани магистрати и съдебни заседатели, които работят в съответния орган на съдебната власт. В случая няма съмнение, а и защитата не изразява такова, че съдиите Луков и Радославова са действащи съдии в Шуменския окръжен съд, а съдебните заседатели са избрани по реда на гл.IV, раздел II от ЗСВ и могат да участват като членове на съдебни състави в този съд. По делото е наличен протокол за случаен избор на докладчика, както изисква разпоредбата на чл. 9 ал.2 от ЗСВ. Разпоредбата на чл. 72 ал.2 от ЗСВ, регламентираща случаен подбор на съдебните заседатели, не е съществувала към момента на образуване на първоинстанционното дело, тъй като е въведена през 2016 г. Сама по себе си, липсата на документи за това как са определени съдебните заседатели и член-съдията от съдебния състав не води до извод, че съдът е незаконен и не представлява процесуално нарушение от категорията на абсолютните. В НПК изрично за изброени хипотезите, при които участието на магистрат или съдебен заседател в разглеждане на делото е недопустимо, било поради ангажирането му с въпросите, включени в предмета на доказване или близки родствени отношения със страните по делото /чл. 29 ал.1 от НПК/, било поради други обстоятелства, сочещи на предубеденост или заинтересованост от изхода на делото /чл. 29 ал.2 от НПК/. В случая, не са налице данни за основание за отвод на членовете на съдебния състав. Такива не са забелязани от всички съдебни инстанции, извършвали проверка на първоинстанционната присъда. Цитираното в жалбата касационно решение № 440/ 17.05.2016 г. по к.д. № 1301/15 г. на I н.о. е изолирано и не се споделя от настоящия състав.

В жалбата на подс. П.С. е развито оплакване за допуснато нарушение на процесуалния закон във връзка с провеждането на въззивното производство в затвора в гр. Варна. Подсъдимият счита, че съдът е нарушил принципа за публичност на съдебните заседания и не е бил безпристрастен. Касационният състав приема оплакването за неоснователно. От материалите по делото се установява, че административният ръководител на Варненския апелативен съд, в съответствие с правомощията си по чл. 106 от ЗСВ, е разпоредил въззивното производство да се проведе в зала към затвора с

аргументи, целящи единствено създаване на добра организация на процеса- малкия брой съдебни зали в съдебната палата и ограничения им капацитет, местоположението на съдебната сграда в център на града, засиления автомобилен трафик и в тази връзка възникване на затруднения при конвоирането на подсъдимите, осигуряване на безопасност на гражданите, посещаващи съда по друг повод, липсата на голяма съдебна зала, която да осигурява достъп на медиите и т.н. Действително, съгласно разпоредбата на чл. 133 от ЗСВ съдебните заседания се провеждат в съдебната сграда, а по изключение- извън нея, по решение на съдебния състав и със съгласието на председателя на съда. Възможност за провеждане на съдебните заседания извън сградата на съда дава и разпоредбата на чл. 262 от НПК. В случая, разпореждането на председателя на съда е издадено преди произнасянето на съдебния състав, който обаче в свое определение от 18.11.2015 г. е обсъдил наведените от защитата възражения и също е приел необходимост от провеждане на съдебното заседание в оборудвана зала на затвора. Липсват данни за възпрепятстване на гражданите и пресата да присъстват на съдебните заседания, поради което не може да се възприеме възражението за нарушаване на принципа на публичност. Съдът не може да бъде обвинен и в липса на безпристрастност, тъй като е използвал законодателно разрешена възможност за провеждане на съдебното заседание извън съдебната сграда.

Друга част от оплакванията, визирани в жалбите на подс. С. и неговите защитници, са били предмет на обсъждане от предходния въззивен състав, постановил решението по внохд № 194/ 2013 г. В това решение / от л.164 до л.171/ е даден отговор на възраженията относно: допуснати съществени процесуални нарушения на досъдебното производство, свързани с местната подсъдност, проведени разпити на свидетели пред съдия в отсъствие на обвиняемите и техните защитници, за разделянето на материалите по делото в две различни досъдебни производства и последващото им обединяване, несъответствие на обвинителния акт с изискванията на чл. 246 от НПК. Решението съдържа отговор и на възраженията за допуснати процесуални нарушения от първата инстанция, свързани с организацията на съдебния процес- отказът да се свалят бележниците на подсъдимите и назначаването на резервния защитник адв. И.. Така посочените възражения са били предмет на обсъждане от предходния касационен състав, който в отменителното си решение е приел за основателно единствено възражението, че участието на резервния защитник адв. И. е довело до ограничаване на правата на подс. С. и на това основание е отменил частично съдебния акт, като е върнал делото за ново разглеждане. Всички останали възражения

касационният състав е отхвърлил като неоснователни по изложените съображения от апелативния съд, които е възприел изцяло. Затова настоящият състав на ВКС намира, че не дължи отново отговор на същите възражения, които вече са били отхвърлени като несъстоятелни в отменителното касационно решение.

Върховният касационен съд не намира за основателно оплакването в жалбите на подс. С. и на адвокатите Р. и М., че при предявяване на постановлението за привличане като обвиняем от 22.09.2010 г. не са представени протоколите от разпити на защитени свидетели, което е нарушение на чл. 6, пар.3 /а/ от КЗПЧОС. Посочената разпоредба от конвенцията регламентира минималните права на всяко лице, спрямо което има наказателно обвинение, в частност правото му незабавно и в подробности да бъде информирано за характера и причините за обвинението срещу него на разбираем език. С предявяване на постановлението за привличане на обвиняем и предвид реквизитите, посочени в нормата на чл. 219 ал.3 от НПК /описание на деянията, за които лицето се привлича и правната им квалификация/, не може да се приеме, че С. не е бил информиран за характера на обвинението срещу него. Разследващият орган няма императивно задължение да запознава обвиняемия с доказателствата, на които се основава привличането, тъй като това може да затрудни разследването. Незапознаването на обвиняемия с доказателствата, обосноваващи повдигнатото обвинение в досъдебното производство, не води до нарушаване на правото на справедлив съдебен процес. Както е известно, досъдебната фаза е подготвителна фаза на наказателния процес, която се финализира с предявяване на разследването. Именно тогава, обвиняемият има право да се запознае с всички материали по разследването, а разследващият орган- задължението да осигури достатъчен срок за това, в зависимост от фактическата и правна сложност на делото. Такова право има и подсъдимият по време на разглеждането на делото в съдебната фаза на процеса. От материалите по делото безспорно се установява, че на подс. С. е осигурявана възможност да се запознава със събраните доказателства във всички стадии на процеса, включително и от настоящия състав на ВКС.

Оплакването в жалбата на адв. Т. за допуснатото процесуално нарушение на чл. 339 ал.2 от НПК е неоснователно. Мотивите на въззивната инстанция са изготвени по начин, удовлетворяващ изискванията на процесуалния закон. В решението е изложена приетата от апелативния съд фактология, след което е обективизиран изключително подробен и прецизен анализ на доказателствената съвкупност. Мотивирани са правните изводи на съда и са изложени съображения във връзка с индивидуализацията на наказанията.

Паралелно с анализа на събраните по делото доказателства, съдът е разгледал всички възражения и доводи на защитата, които е отхвърлил като неоснователни, излагайки подробни съображения. В тази връзка, настоящият касационен състав намира за неоснователно оплакването, че въззивният съд е преповторил мотивите на отмененото въззивно решение и дословно ги е възпроизвел, използвайки възможностите на компютърната техника. Констатираното сходство в изразните средства на двата въззивни състава е минимално, и то без съмнение се дължи на еднозначно приетите от съдилищата факти, почиващи на идентични доказателствени източници. Въззивният съдебен акт, предмет на касационната проверка, не представлява буквален препис на предишното въззивно решение, а съдържа собствен доказателствен анализ и собствени съображения за допустимост и достоверност на доказателствените източници, поставени в основата на фактическите изводи.

Неоснователно е и оплакването, че съдът е допуснал съществено процесуално нарушение, тъй като не е уважил доказателствени искания на защитата. Безспорно, непълнотата на доказателствата не е касационно основание, а пропускът да се съберат доказателства би могъл да се квалифицира като процесуално нарушение само ако е довел до неизясняване на важни обстоятелства от предмета на доказване. От материалите по делото е видно, че Варненският апелативен съд е провел разпоредително заседание на 26.10.2015 г., по време на което е разгледал всички доказателствени искания на страните. Произнесъл се е с определение, с което е уважил някои от тях, а искането за разпит като свидетели на лица, свързани с казуса „Т. Б.“, е отхвърлил поради наличието на множество писмени и гласни доказателства за същите факти. Анализът на многобройните документи, както и на показания на свидетелите С., Т., Л., П. Л., П., Г., Л. и Р. е мотивирал съда да направи извод, че по време на търговските преговори претенциите на подс. В. са се свеждали до обявяване на недействителност на продажбата на „Т. Б.“ на фирмите, свързани с Е. К., т.е, касае се за претенции, възлизащи на 54.5% от капитала на „Д. Б.“ или за 360 млн. лв. Обилната по обем доказателствена съвкупност не е пострадала от отказа на решаващия съд да удовлетвори доказателствени искания на защитата на този подсъдим. Поради това оплакванията, свързани с аналитичната дейност на съда по отношение на фактите, изясняващи неудовлетвореността на подс. В. от финансовия резултат от водените преговори и дела по казуса „Т. Б.“, и възникналия в тази връзка мотив да поръча убийствата на

„предателя” П.Л. и на Р.Р., по същество са оплаквания по обосноваността на съдебния акт, която не е касационно основание.

Основните оплаквания, които са наведени във всички жалби и допълненията към тях, касаят показанията на свидетелите Б.Д., Г. П., Л. Ц., П. Л., Ц. Н.. Твърди се, че на заявеното от тези свидетели не трябва да се гласува доверие, защото те самите са били участници в престъпната група, вършили са престъпления, но не са им повдигнати обвинения и поради това са манипулирани от разследващите органи, от свид. Ц. и от наблюдаващия прокурор. Възражението е било поставено на вниманието на въззивния съд, който го е отхвърлил с убедителни съображения. Възражението за заинтересованост на тези свидетели е правено и пред предходния състав на ВКС, който го е обсъдил и отхвърлил с аргументи, напълно споделяни и от настоящия състав.

Възивният съд стриктно е изпълнил процесуалните си задължения, като подробно и последователно е анализирал доказателствените материали, и е изложил съображения за тяхната достоверност и относимост при доказване на конкретни фактически обстоятелства. Това с пълна сила важи и за показанията на цитираните свидетели, защото те са от изключително значение за установяване на обективната истина по делото. Съдът е отчетел обстоятелството, че свидетели Д., Ц., Л. и П. не само са работили във фирмите на подс. С., но са участвали и в незаконната дейност на този подсъдим, което налага внимателен подход при оценката на техните показания. Изводите си за достоверност на съобщеното от тези свидетели и двете съдебни инстанции са направили въз основа на анализ на действителното съдържание на показанията им, на тяхната убедителност, последователност, яснота и съгласуваност с други доказателствени източници. Правилно въззивният съд е констатирал, че тези свидетелски показания кореспондират помежду си и се подкрепят от показанията на пострадалите от инкриминираната престъпна дейност, включително тази, по която присъдата е влязла в сила. Те са послужили като доказателствена основа за осъждането на подсъдимите С. и В. за нанасяне на побой над П. Л., за осъждането на подсъдимите С., К. и П. за престъплението по чл. 321 от НК, за осъждането на подс. В. и на П. А. за нанасяне на побой над А. С., за престъпните посегателства спрямо здравето и имуществото на пострадалия Н. П. и т.н.

Показанията на Д., Ц. и П. относно ролята и участието на подс. К. и на Ф. и Г. в групата, както и конкретно в осъществяване на дейността по изпълнение на поръчките за убийствата, кореспондират с показанията на свидетелите- очевидци на убийството на Р. Р.. Така,

свид. С. разпознава Ф. като лицето, възпроизвело изстрелите. Нейните показания са подкрепени от обективните находки, намерени при извършените огледи /парче от тениската на стрелеца, откъснато от С., фасове от изпушени цигари на мястото, където е била паркиран автомобил на Г.Г./, които са изследвани чрез ДНК анализ и е установено съвпадение с ДНК профилите на тези лица. Показанията на Д. кореспондират и с показанията на свидетелите С. Д., А. П., К. М., Ц. Ц. и В. М., които са гонили Ф., възприели са качването му в лекия автомобил Ф. Б., записали са регистрационния номер и са го предали на полицията. Показанията на Д. съответстват и на съобщеното от свид. М. и от анонимен свидетел № 1, които са разпознали Ф. като лицето, избягало след убийството на Л.. Налични са и данни от мобилните оператори, анализирани по експертен път, които установяват местонахождението на подсъдимите С. и К. в района на В. и Ш., осъществените разговори между тях и Ф. и Г., които също подкрепят показанията на Б. Д.. Налични са и твърдения на тези свидетели за осъществени срещи в гр. Л. през инкриминираните периоди между В., П.С., В. К., свид. Р.Д., които се потвърждават от подсъдимите.

Възражението за липса на анализ на показанията на свид. Д. е неоснователно, тъй като те са подробно обсъдени и анализирани, включително в частта, касаеща срещата в хотел „М.“ в гр. П. / л.131-135/. Съдът е приел, че по отношение на тази среща съществено значение имат показанията на свид. Р. Д., поради което подробно ги е анализирал и съпоставил с тези на Д.. Установил е наличие на противоречия в показанията на св. Д., дадени на досъдебното производство /приобщени по съответния ред/ и при проведеното въззивно съдебно следствие, които е оценил като не особено драстични и радикални, доколкото свидетелят не отрича срещата, но дава друга информация относно повода за нея и какво е било предадено на подс. С.. Съдът е изложил дължимите съображения защо кредитира показанията на свид. Р. Д., дадени на досъдебното производство и защо те не могат да бъдат опровергани от показанията на майка му, свид. А. Д.. Съдът е свободен в правото си да предпочете едни пред други доказателства, стига да обоснове позицията си, както е в настоящия случай.

Атакуваното решение съдържа подробен анализ и на показанията на останалите свидетели, които защитата счита за предубедени и заинтересовани- Л., Ц., П., С. И., С. С.. За обосноваване достоверността на заявеното от последните двама свидетели съдът е ценил налични по делото писмени доказателства, както и съдържанието на разговорите им с подсъдимите В. и К.,

установени чрез използване на специални разузнавателни средства /СРС/.

Защитата възразява, че съдът не се е съобразил със задължителните указания на ВКС относно годността на веществените доказателствени средства /ВДС/, добити чрез използване на СРС, които са изключени като недопустими от доказателствената съвкупност по делото още от предходния въззивен състав. Възражението е лишено от фактическо основание. Предходният въззивен състав е изключил от годния за оценка доказателствен материал т.нар. „оперативни беседи”, проведени от полицейски служители и записани чрез СРС. Изводите и съображенията на съда са възприети от ВКС в отменителното му решение, но те не се отнасят до ВДС, ценени от настоящия въззивен състав. Този касационен състав се солидаризира изцяло с изложените в решението доводи за процесуална годност на посочените доказателствени източници. По делото са налице надлежни разрешения от председателя на Шуменския окръжен съд за използване на СРС – подслушване и наблюдение, в резултат на което са изготвени ВДС, документиращи разговори между свидетелите и подс. В.. Това са годни доказателствени средства за установяване на правно значими факти, които в случая са установени и от гласните доказателствени източници- показанията на свидетелите.

Неоснователни са и възраженията на защитата във връзка с допускането до разпит на свид. В. Ц. и депозираните от него показания, които били ползвани за да се отхвърлят показанията на свидетелите Р. и А. Д., съотв. да се укрепят показанията на свидетелите Д., П. и Ц.. Представителят на държавното обвинение с основание обръща внимание на непоследователната позиция на защитата при двете въззивни производства. Ролята на В.Ц. винаги е била обект на обсъждане от подсъдимите и тяхната защита, защото според тях той е човекът, упражнил недопустим натиск върху основните свидетели, в частност върху Р. Д., и ги е манипулирал да депозират показания в полза на обвинението. Затова, в съдебното заседание на 19.11.2013 г. по внохд № 194/13 г. защитата на подс. С. в лицето на адв. Б. е направила искане за допускането му до разпит като свидетел. Искането е било подкрепено и от адв. А., защитник на подс. К., от адвокатите Т. и Б., както и от подс. С.. Предходният въззивен състав не е уважил претенцията с довода, че обстоятелствата, за установяване на които се иска разпита му, са неотнормирани към предмета на доказване.

Настоящият въззивен състав служебно е преценил необходимост да разпита като свидетел В. Ц., което е предизвикало сериозно недоволство у защитата с мотива, че Ц. е провеждал

оперативните беседи и е манипулирал свидетелите, както и че е присъствал на съдебните заседания пред първата инстанция. Настоящият състав на ВКС счита, че контролираната инстанция не е нарушила процесуалните правила, като е допуснала до разпит свид. Ц.. Правилно е приела, че няма пречка той да бъде разпитан като свидетел, тъй като не попада сред лицата по чл. 118 ал.2 от НПК- не е разследващ орган и не е извършвал действия по разследването. Свидетелят е бил ангажиран като оперативен служител с разкриване на процесните престъпления и в показанията си възпроизвежда обстоятелства по организацията на оперативно-издирвателната дейност. На зададени му въпроси съобщава, че част от свидетелите по делото сами са търсили контакти с правоохранителните органи и сами са пожелали да депозират показания, които са от значение за установяване на обективната истина. Отрича да е оказвал психическо въздействие върху тях и да ги е мотивирал да дават лъжливи показания. По-важното обаче е друго! Установява се е от съдържанието на мотивите на решението, че съдът не е формирал фактическите си изводи на база показанията на св. Ц., а като доказателствена основа е ползвал показанията на останалите свидетели, за чиято достоверност е изложил достатъчно убедителни съображения.

В жалбите на защитниците на подс. К. са наведени доводи за нарушено право на защита на подсъдимия, тъй като първоинстанционният съд е разширил времевите граници на инкриминирания период по обвинителния акт, въвел е нов мотив за убийството на П. Л., както и че в обвинителния акт липсвало описание на „конкретни действия по време, място и съдържание, извършени от подс. К.“. Въззивният съд не е отстранил посочените нарушения, а ги задълбочил.

Върховният касационен съд намира, че поначало не е ясно за кое от двете убийства се прави възражението. Времевите граници на инкриминирания период, касаещ убийството на Р. Р., не са разширени, защото с обвинителния акт на подс. К. е повдигнато обвинение за периода от неустановена дата през лятото на 2008 г. до 03.07.2009 г. и за същия времеви период е осъден с присъдата на Шуменския окръжен съд. В тази част първоинстанционният съдебен акт е потвърден с присъдата по внохд № 194/13 г. на първия въззивен състав, съответно е потвърден и с настоящата въззивна присъда.

Що се отнася до обвинението, касаещо убийството на П. Л., действително е налице осъждане за период, за който К. е бил оправдан с присъдата на предходния въззивен състав. Това е сторил обаче не първоинстанционният съд, както се сочи в жалбите, а въззивният състав, чиято присъда е предмет на разглеждане в

настоящото касационно производство. Видно от въззивна присъда № 1/ 27.02.2014 г. по внохд № 194/13 г., първоинстанционната присъда е отменена частично и подс. К. е оправдан във връзка с убийството на П. Л. за периода от лятото на 2008 г. до началото на месец март 2009 г. Срещу оправдателния диспозитив не е подаван протест на прокурора, съотв. жалба от частните обвинители Л.. Това изрично е отразено от втория въззивен състав на л.20 от мотивите, който приема, че в тази част присъдата на предходния въззивен състав е влязла в сила. Независимо от тази законосъобразна констатация, в диспозитива на атакуваната присъда настоящият въззивен състав е потвърдил присъдата на Шуменския окръжен съд, т.е, потвърдил е осъждане за инкриминиран период, за който деецът е оправдан. Допуснатото нарушение на забраната за *reformatio in reus* може да бъде отстранено от касационната инстанция, тъй като е в полза на подсъдимия. Напълно неоснователно е твърдението за въведен нов мотив за убийството на Л., доколкото във всички процесуални документи по делото- обвинителен акт и две въззивни присъди, е посочен единствено мотив за облагодетелстване /користна цел/ и изпълнение на поръчение на организирана престъпна група. Що се отнася до качеството на обвинителния акт и съответствието му с нормата на чл. 246 от НПК, е налице произнасяне на ВКС в отменителното решение, което изцяло се споделя и от този състав.

Възражение за нарушение на забраната за *reformatio in reus* се прави и в жалба на адв. Г., защитник на подс. Я. П.. Касационният състав намира възражението за основателно, тъй като Варненският апелативен съд е допуснал същото нарушение- признал е подс. П. за виновен за период, за който е оправдан с влязъл в сила съдебен акт. Това е така, защото: Шуменският окръжен съд признал подс. П. за виновен като помагач в убийството на Р. Р. за периода от началото на 2009 г. до 03.07.2009 г. С първата въззивна присъда П. е оправдан за периода от началото на 2009 г. до неустановена дата на м. юни 2009 г., т.е, остава висящ инкриминиран период от неустановена дата на м.юни 2009 г. до 03.07.2009 г. Този оправдателен диспозитив не е оспорен от държавното и частното обвинение и е влязъл в сила, както изрично е отразено на л.20 от мотивите на проверявания съдебен акт. Въпреки това ВАпС е потвърдил първоинстанционната присъда в тази нейна отменена част. И това нарушение също може да бъде отстранено чрез частично оправдаване на касатора.

В жалбата на адв. А. М. са развити възражения за липса на доказателствени източници, сочещи на авторството на подс. К. като подбудител и помагач в двете убийства. В тази връзка, освен доводите за заинтересованост на свидетелите Д., Ц. и П. като преки участници в процесните събития, на които вече бе даден отговор,

защитата претендира и недостоварност на показанията на свидетелката Б.. Изтъква, че те са противоречиви, дадени под натиск, не отговарят на действителната фактическа обстановка и оставят впечатление, че са „заучени”. Освен това, защитата твърди, че показанията на тази свидетелка от досъдебната фаза са приобщени към доказателствения материал, но не са проверени в съдебно заседание. Възраженията са неоснователни.

Преди всичко е необходимо да се посочи, че в изпълнение на указанията в отменителното касационно решение, свидетелката Б. е разпитана непосредствено пред въззивната съдебна инстанция, като на подсъдимите и техните защитници е осигурена възможност да ѝ поставят въпроси, включително по отношение на заявеното от нея в разпитите ѝ по време на досъдебната фаза. Твърдението за липса на възможност за проверка на приобщените показания на свидетелката чрез задаване на въпроси от защитата не съответства на случилото се в хода на въззивното производство и е лишено от фактическо основание. Не съответства на действителното съдържание на мотивите и възражението, че показанията на тази свидетелка не са съпоставени, проверени и подкрепени от никакви други доказателства по делото. Въззивната инстанция е анализирала изключително подробно и обективно показанията на свид. Б., посочила е защо ги кредитира като достоверни и на л. 165- л.167 от съдебния акт е изброила доказателствените източници, които са в тяхна подкрепа. Несъгласието на защитата с анализа, направен от съда на тези показания и на изводите относно достоверността им, касае обосноваването на съдебния акт, която не е основание за касационна проверка.

В жалбата на адв. Г. се развити съображения за допуснати процесуални нарушения при разпознаването по снимки на подс. К., тъй като е извършено по време, когато вече е бил задържан. Изложените доводи на адвоката спрямо подсъдим, когото не защитава и не представлява, са неоснователни. Възражението е разгледано от въззивния съд, който на л. 121- л. 123 е изложил аргументи в подкрепа на позицията за законосъобразност на извършените разпознавания. Изискването на чл. 171, ал. 4 от НПК е спазено и когато самоличността на лицето не е известна, поради което то не може да бъде издирено и призовано за следственото действие. Съдът правилно е посочил, че към момента на извършените разпознавания, защитен свидетел № 1 и свид. Н.С. не са били наясно със самоличността на лицето, придружаващо подс. П. при отвеждането на Ф. и Г. от хижа „В.”. Обсъдени са и обективните пречки за личното представяне на подс. К., свързани с местопребиваването и конвоирането му. Затова касационният състав

се съгласява с изводите на съда за липсата на основания да се изключат протоколите за разпознаване от доказателствената съвкупност по делото.

Неоснователно е и оплакването за незаконосъобразно приобщаване на обясненията на подс. Р.С., депозирани на досъдебното производство, което според защитата е в нарушение на разпоредбата на чл. 287, ал.4 от НПК. Сочената разпоредба касае изменение на обвинението в съдебната фаза на процеса. Само когато в хода на съдебното следствие се установят основания за съществено изменение на обстоятелствената част на обвинението или за прилагане на закон за по-тежко наказуемо престъпление, и прокурорът повдигне ново обвинение, процесуалният закон забранява прочитането на обясненията на подсъдимия по реда на чл. 279 от НПК, дадени преди повдигане на новото обвинение. Коментираната забрана не се отнася до изменение на обвинението в досъдебната фаза, когато се изяснява фактическата и правна рамка на обвинението. До внасяне на обвинителния акт в съда, обвинението може да бъде изменяно както по фактите, така и по правото, стига обвиняемият да е запознат с тази промяна по съответния процесуален ред. Затова не е налице забрана за приобщаване и ползване при постановяване на съдебния акт на обясненията на подсъдимия, дадени в качеството му на обвиняем, макар и при повдигнато друго, по-леко наказуемо престъпление /в този смисъл и Р № 556/12 г. I н.о./.

Следва да бъдат отхвърлени и оплакванията за нарушена свидетелска годност на свид. Г., която не била изяснена по експертен път, както и възражението за „клонирание на доказателствата”. Първото оплакване е било поставено на вниманието на предишния касационен състав във връзка с доказателствените източници, касаещи обвинението по чл. 321 от НК. Показанията на свидетелката Г. са приети за допустими и годни източници на доказателствени факти и настоящият касационен състав няма основание да не се съгласи с този извод. Лишено от фактическо основание е оплакването за „клонирание на доказателства”, като едно и също лице е разпитвано като анонимен свидетел №10, анонимен свидетел № 4 и като свид. Г. П.. Защитата сама признава, че още първата инстанция е констатирала, че едно и също лице е разпитвано под два идентификационни номера, защото разпитите са извършени по двете досъдебни производства, които впоследствие са обединени. Що се отнася до свидетеля П., той е бил призован, но е отказал да дава показания, като е заявил, че се страхува за собствения си живот и този на близките си. Въззивният съд е ползвал при изграждане на фактическите си изводи показанията на анонимен свидетел № 4,

чийто разпит е извършен в съответствие с процесуалните правила и е процесуално допустим. Самоличността му може да бъде разкрита само по негова молба, каквато в случая липсва. Изразената от защитата убеденост, че анонимният свидетел е всъщност Г. П. не е достатъчно условие за разкриване на самоличността му и допускането му до личен разпит. Показанията на анонимен свидетел № 4 и на свид. Г. по отношение на действията на подс. П. по укриване на Ф. и Г. на хижа „В.” в дните преди и след убийството на Р., са обсъдени и ценени от съда, както с оглед действителното им съдържание, така и с оглед констатацията, че те кореспондират с показанията на свидетелите Д., Н. С. и Т. Т. и на обясненията на подс. Р.С. и не са опровергани от данните за регистрирани преминавания през границата на страната в този период, които също внимателно са изследвани.

По оплакването за допуснато нарушение на закона.

Върховният касационен съд намира, че с оглед установените от въззивния съд фактически положения, които не подлежат на преоценка, материалният закон е приложен правилно. Съдът е изложил дължимите мотиви за решението си, че всеки от подсъдимите е осъществил обективните и субективни признаци на престъпленията по чл. 116 от НК, като е аргументирал наличието на квалифициращите им белези и формата на съучастие. Касационният състав вече посочи по-горе в мотивите, че допуснатото нарушение на забраната за *reformatio in reus* следва да бъде отстранено чрез оправдаване на подсъдимия К. за част от инкриминирания период, касаещ убийството на П. Л., съотв. чрез оправдаване на подс. П. за част от инкриминирания период за убийството на Р. Р.. От друга страна, въззивният съд е оправдал изцяло подс. Р. С. по обвинението в убийството на Р. Р. в качеството на помагач, но не е постановил оправдателен диспозитив за останалите подсъдими, които следва да бъдат оправдани да са извършили престъплението в съучастие като подбудители и помагачи с този подсъдим.

Наведеното в жалбата на адв. Б. и подкрепено от останалите защитници възражение за правната конструкция по чл. 20 ал.3 от НК и многостепенното съучастие на подсъдимите не се споделя и от касационния състав. Твърдението, че от правна гледна точка е невъзможна конструкцията подс. В. да е подбудител на подс. С., който от своя страна да подбуди подс. К., а последният да подбуди физическия извършител Ф., не държи сметка за установените по делото фактически обстоятелства. Подсъдимият В. е действал като подбудител по отношение на подс. С. и по този начин се явява инициатор на престъпленията. Същественото в случая е

обстоятелството, че подс. В. е поръчал убийствата на подс. С. именно в качеството му на човек, който ръководи група, която има капацитет и мотивация да ги осъществи срещу заплащане. Наличието на такава престъпна група предполага, че нейният ръководител, подс. С., няма лично да се ангажира с физическото ликвидиране на пострадалите, а ще възложи това на други нейни участници и тези обстоятелства са съзнавани от подс. В.. Предвид на структурата на престъпната група и участието на подс. К. в това нейно разклонение, занимаващо се с осъществяване на „мокри поръчки” / факти, установени по влязлата в сила част от първоинстанционния съдебен акт/, именно на него подс. С. възложил намирането на физическите извършители и организирането на изпълнението на приетите поръчки от подс. В.. Всички тези факти сочат на изключително усложнена форма на необходимо съучастие, която е резултат от структурата и начина на действие на организираната престъпна група. Наличието на йерархия в престъпното сдружение и разпределението на функциите на участниците ѝ иманентно предполага възможност извършителят да бъде мотивиран да извърши деянието от прекия си ръководител, който пък да е мотивиран от своя ръководител, в случая – ръководителя на групата. Такава многостепенност на подбудителството е допустима и не може механично да бъде свеждана до двустепенност, тристепенност и т.н. Същественото е, че всички съучастници, подбудители, помагачи и извършител, са действали при общ умисъл и са съзнавали приноса на всеки в осъществяване на общата цел – физическото ликвидиране на Л. и Р..

По оплакването за явна несправедливост на наказанията.

Варненският апелативен съд е разгледал в цялост всички обстоятелства, относими към индивидуализацията на наказанията на подсъдимите и ги е оценил съобразно действителната им тежест и значение. На л.179 -184 от мотивите убедително е обосновал извод за изключителната тежест на извършените от подсъдимите В., С. и К. престъпления, осъществени при наличие на няколко квалифициращи признаци. Съдът не е пренебрегнал данните за личността на всеки от подсъдимите, но правилно е приел, че подбудите и мотивите за извършване на процесните деяния разкриват изключително висока степен на обществената им опасност. Касационният състав споделя изцяло заключението на апелативния съд, че тези трима подсъдими са имали решаваща роля за осъществяване на двете убийства, като физическите извършители са изпълнявали техните указания. Те са третирали човешкия живот като търговски продукт, превърнали са го в предмет на престъпна сделка и са създали престъпен механизъм на

изпълнение на физически екзекуции. Изложените съображения за изключителната тежест на извършените престъпления и високата степен на обществена опасност на тримата подсъдими се подкрепят от данните по делото и обосновават извода, че целите на наказанието, посочени в чл. 36 от НК не могат да бъдат постигнати чрез по-леко наказание. Касационният състав не намира основание за промяна на определеното наказание „доживотен затвор без замяна”.

Наказанието на подс. П. е индивидуализирано правилно и съответства на степента на участието му в убийството на Р. Р., на данните за личността му и на тежкото му здравословно състояние. Обстоятелствата, изтъкнали в жалбата на този подсъдим, касаещи заболяванията му и необходимостта от специализирано лечение, наред с приноса му в престъпната дейност, стоят в основата на решението на апелативния съд да определи размера на наказанието лишаване от свобода в рамките на десет години, прилагайки разпоредбата на чл. 55 от НК. Допълнително намаляване на санкцията би било проява на неоправдано снизхождение, поради което ВКС намира оплакването за явна несправедливост на наказанието за неоснователно.

Водим от гореизложеното и на основание чл. 354, ал.1, т.1 и т.4 от НПК, Върховният касационен съд, второ наказателно отделение

Р Е Ш И :

ИЗМЕНЯ присъда № 12/ 04.05.2016 г. по внохд № 184/2015 г. на Варненския апелативен съд, като :

Оправдава подсъдимите Г. В. В., П. В. С., В. П. К. и Я. Х. П. да са извършили престъплението по чл. 116 от НК с пострадали Р. Р. в съучастие с подс. Р. С..

Оправдава подсъдимия В. П. К. да е извършил престъплението по чл. 116 от НК с пострадали П. Л. в периода от лятото на 2008 г. до началото на м.март 2009 г.

Оправдава подсъдимия Я. Х. П. да е извършил престъплението по чл. 116 от НК в периода от началото на 2009 г. до неустановена дата на м.юни 2009 г.

ОСТАВЯ В СИЛА присъдата в останалата ѝ част.
Решението не подлежи на обжалване.

ПРЕДСЕДАТЕЛ :

ЧЛЕНОВЕ: